

College van B en W Gemeente Renkum,
Generaal Urquhartlaan 4,
6861 GG Oosterbeek.

Geacht college,

Na het lezen van de conceptversie van de Cultuurvisie 216-2019 van de gemeente Renkum geven wij hierbij graag onze reactie. Wij leggen daarbij de nadruk op de beeldende kunst, het 'cultuurveld' waarin Scarabee zich beweegt.

Allereerst zijn wij tevreden met de duidelijke keus om Renkum een kunstenaarsgemeente te laten zijn 'met een landelijke uitstraling' en als een 'cultureel bruisende plek met veel kunst'.

Maar toch, de cultuurvisie is vooral een inventarisatie wat er ooit in Renkum was en wat er wellicht zou kunnen in de toekomst. Daarin is het nieuwe gezichtspunt de unieke combinatie van landgoederen, de kunstenaarskolonie uit de negentiende eeuw /de kunstenaars nu en Airborne.

Deze al bestaande ingrediënten liggen daarmee weliswaar op de keukentafel, maar het aantal gangen, de smaken, de bereidingswijzen en vooral het gereedschap en de outillage is niet in kaart gebracht. Hoe wil de gemeente deze brede ambitie handen en voeten wil geven?

Deze vraag wordt niet beantwoordt in de conceptnota maar wordt neergelegd bij anderen. Of zoals het duidelijk staat op pagina 11 (maar ook elders in de notitie): 'Het culturele veld is zelf verantwoordelijk voor een kwalitatief hoogstaand aanbod van kunst en cultuur'.

De concretisering wordt verwacht van Zoom, het nieuwe Centrum voor landschap, kunst en cultuur door het verbinden en tonen van alle aspecten die de gemeente rijk is. En anders?

De gemeente maakt terugtrekkende bewegingen als het gaat om de eigen verantwoordelijkheid in het kunst- en cultuurbeleid. Die geest van een terugtrekkende maar vooral van een afwachtende overheid spreekt uit deze cultuurvisie. In plaats van een uitgebreide inventarisatie van initiatieven waarvan er nog een aantal in de kinderschoenen staan, maakt dat deze nota weinig gericht en spits is. De doelen zijn te weinig concreet en geven geen informatie over hoe deze bereikt kunnen worden. Wij illustreren dit graag met twee voorbeelden uit het veld van de beeldende kunst.

- Het bestuur van de gemeente spreekt in de nota uit een kunstenaarsgemeente te (willen) zijn, maar het invullen van die ambitie wordt overgelaten aan het culturele veld zelf. Sterker nog; het al dan niet zijn van een kunstenaarsgemeente wordt geheel bij het nog te realiseren Centrum voor Landschap, Kunst en Cultuur ZOOM gelegd. Want, zo staat in de nota 'zonder Centrum voor Landschap, Kunst en Cultuur kan geen inhoud gegeven worden aan de ambitie om een kunstenaarsgemeente te zijn' (pagina 12).
Zonder het belang van ZOOM te bagatelliseren, vinden wij dit een flagrante miskening van andere initiatieven die in Renkum leven. Het centrum Kreek in Oosterbeek, de Kunstroute in Renkum, Filmhuis Oosterbeek, de activiteiten van de 'Dennenkamp'- kunstenaars, de Kunstkoepel, Het Park Vertelt, acties van individuele kunstenaars en de activiteiten van Scarabee spelen daarin een belangrijke rol maar worden niet genoemd.

Met passages als die over ZOOM in de nota vervreemdt de gemeente de kunstenaarspopulatie en de culturele instellingen van zich. Daardoor werken ze eerder contraproductief. Wij vinden het een misvatting dat de toekomst van Renkum als kunstenaarsgemeente staat of valt met de komst van ZOOM. Temeer omdat de initiatieven van Zoom los staan van wat zich in het culturele veld afspeelt.

- In de cultuurvisie wordt gesteld dat 'een kunstenaarsgemeente een gemeente is waar veel kunstenaars wonen'. 'En werken', zouden we daaraan willen toevoegen. Juist op dat vlak heeft de gemeente het de laatste tijd flink laten afweten. Kunstenaars verplaatsen hun werkruimte noodgedwongen naar de gemeente Arnhem omdat ze deze in Renkum verliezen door verkoop en sloop van gemeentelijke panden waarin ateliers gevestigd zijn. Een recente poging van Scarabee om de Dennenkamp te behouden als atelierplek strandde, dankzij het gemeentelijke beleid van maximalisatie van vastgoedopbrengsten. De kunstenaars in de Reijingamavo dreigen hetzelfde lot te ondergaan. De nieuwe nota biedt op dit gebied weinig nieuwe kansen en er is geen sprake van een actief vestigingsbeleid voor kunstenaars, waarbij werkruimtes cruciaal zijn. Beter zou dan zijn om ronduit te stellen dat de gemeente geen ambitie heeft zich als kunstenaarsgemeente te profileren. Want het moet duidelijk zijn dat een kunstenaarsgemeente pas in economisch opzicht vruchten kan afwerpen wanneer dat in alle uitingen zichtbaar is. Een lege dop verkoopt niet.

Dit zijn slechts twee voorbeelden waarmee kan worden aangetoond dat de visie van de gemeente Renkum op de cultuur vooral getuigt van achterover leunen en kijken hoe het maatschappelijke krachtenveld die visie al dan niet vormgeeft. Ambities hebben is één ding, ambities waarmaken een ander. Juist bij dat waarmaken zou de gemeente scherpere en meer concrete ambitie moeten tonen. De nota is in dit opzicht een gemiste kans.

Wat ontbreekt is een visie op de profilering in deze brede ambities en een routekaart naar de toekomst (2020). In een papieren nota is alles mogelijk maar de verantwoordelijkheid voor de papieren plannen? Alles ligt nog open en alles lijkt mogelijk. Maar heeft de gemeente behalve het schrijven van de nota geen rol in de werkelijkheid? Haar rol ten aanzien van regie en facilitering blijft onduidelijk. Het blijft zo veel ambitie op alle deel terreinen maar van alles 'een beetje' en vooral veel misschien. De visie vinden wij daarom niet verrassend en inspirerend genoeg om naar een bruisende toekomst te leiden.

Met vriendelijke groet,
Stichting Scarabee, namens deze
Lotte Menkman, voorzitter.

Cc aan de werkgroep RTA voorbereidingen bespreking Cultuurvisie